

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Semberger Ármin.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Sejárom bajai mandátumok.

A november 24-iki városatya-választáshoz.

(§) Nem kortesbeszédnek készül ez a cikk. Eszünk ágában sincs harcot hirdetni a függetlenségi pártnak kiválasztottjai ellen, sőt azzal kezdjük, hogy egy percig sem kételkedünk benne, miszerint — más jelöltek hiányában — ezek lesznek a közelebbi hat esztendő városatyái. Ám válasszák meg őket a polgártársak. Nekünk csak egy a kívánságunk, hogy megválasztásuk után — mint törvényhatósági bizottsági tagok — elsősorban városatyák legyenek és csak azután pártpolitikuskok.

Mégis az a körülmény, hogy kizárólag a függetlenségi párt embereiből toborozták a jelölteket, kissé gondolkodóba ejt. Elénk tolul t. i. a kérdés, vajjon nincs-e hát ebben a városban egyetlen ember sem a függetlenségi párt keretein kívül, aki a köztéren gyűjtött tapasztalatai révén méltó képviselője lehetne a mi egyedül üdvözítő politikánkknak — a lokálpatriotizmusnak — a törvényhatósági bizottságban? Nos igen, mert városi képviselői mandátumra csak a lokálpatriotizmus kvalifikál és a bajai közügyekért való agilitás és munkabírás. Ez a kettős követelmény pedig — ugy-

his-zük — egyáltalán nem vonhatja maga után logikai következményként, hogy tehát az illető városatyának okvetlen a függetlenségi párthoz kell tartoznia.

Nekünk, kik minden pártköteléken kívül állva, szabad a kezünk a közügyek birálatában, mindössze ennyi a megjegyzésünk a november 24-iki városatya-választáshoz és be is fejeznék már a mondanivalónkat, ha épen e sorok írása közben nem akad a kezünkbe egy proklamáció a helyes városi politikáról, — éppen az aradi függetlenségi lap okos és városboldogító proklamációja.

Kommentárt hozzá fűzni nem is kell. Csak ideiktatjuk egész terjedelmében, megszívlelésül és okulásul.

Az ember tragédiájában — így kezdődik az érdekes intő szózat — Évának ez az első szava: Ah, élni, élni, mi édes, mi jó! Ádám azzal felel rá: És urnak lenni mindenek fölötte! Bizony urnak lenni jó, édes. És mégse tud mindenki az lenni, még ha meg is van a módja hozzá. Többségnek, hatalomnak lenni mi édes, mi jó, — és milyen kevesen tudják okosan használni. A diadalmaszkodott elvrajtorján örületes tolongással kapaszkodnak a törtétek, néhány pohárköszöntő jogcímét ad hozzá. És az elvnek szentsége megbocsáthatóvá tesz mindent, mindent, amikor talentumot, tisztas mulat, rátermettséget, érdemeket tesznek el a forumról, hogy a törtétek helyet találjanak. Az ügynek vége az, hogy a kapaszkodók, miután mindenkit

nem lehet kielégíteni, maguk közt is összekapnak és állandó lesz a hecc, a komoly munka helyett.

Arad ebben az egyben magasan kiemelkedik a többi vidéki városok erkölcei közül. Békéjét a pártoskodás meg nem ette, a személyi indítatok föl nem fordították a sarkából a közéletet. És ez annak köszönhető, hogy az aradi függetlenségi párt fő- és alvezérei a többségi hatalmat azzal az okossággal és előrelátással kezelték, amint az ilyen felelősséggel teli joggal banni kell. Nem arra törekedtek, hogy ennek a hatalomnak az élet éreztesse. Nem arra, hogy a pillanatnyira kinálkozó előnyöket kiaknázzák, hanem arra, hogy most, a hatalom első idejében a pártot minél jobban megalapozzák, hogy tökéletessé és erőssé tegye mindazokkal, akik a pártnak javára lehetnek.

És ez a belátás, amely ép oly nehéz valami, mint a minő egyszerűnek látszik, irányította most is az aradi függetlenségi pártot, a városatya-választások idején. Ő, a többségi párt feje ütötte elsőnek a pecsétet amaz elvre, hogy a törvényhatósági bizottsági tag-választásoknál a politikát ki kell küszöbölni; hogy az érdemet, a tehetséget meg kell becsülni, akárminő politikai hiten van is. És ez nemcsak szó marad. Aradon egész erővel védik az elvet, hogy valóra is váljon.

Tanulság:

Ma pártokat nem a közjogi elvek szerint ítélnék meg, sőt a program m se tud csábítani, vagy visszatartani. A program olyan rugékonny valami: ha akarom, benne van a választójog, ha akarom nincs benne. Ma, amikor látszólag egy

TÁRCA.

A szinpad.

— A Bajai Hirlap eredeti tárcája. —

Írta: Kanizsal Ferenc.

Mennyire nem igaz, hogy az idő eljár! Tizennyolc esztendeje nem voltam ebben a házban, ebben a szobában — azalatt sok minden történt velem, másol. És azt hittem, hogy mindent elfelejtettem. Igen, csak hittem. Holott az ember nem felejt. Tizennyolc esztendeje — és ma is ugyanazokat a percekét éltem át, mint kisfiu koromban.

Korán ébredtem a díófaágban. Hat óraker. (Különben ilyenkor szoktam aludni téni.) Az öreg dada papucsainak óvatos csoszogására ébredtem. Bejött és tüzet rakott a vaskályhában. Csakhamar duruzsolt a fa és a kályhából

fényesíkok vetődnek reszkette a menyezetre és helylyel-közzel megvilágítják a festést. A csukott ablaktáblákon behallik a reggeli misére sietők járása. Egészen úgy, mint kisfiu koromban. És akaratlanul visszaképelem azt az időt. Ezek a hajnalok! Amikor a kályha duruzsol a parázs pattog és én, a terhelt agyvelejű fiucska, ilyenkor elgondolkozom. A menyezeten vibráló fény magához vonzza szememet és ezen a bujkáló fényesíkon, ami a kályhából vörös színben vetődik, elindulnak gondolataim . . .

Volt egy játékszerem. Vagy husz éve kaptam karácsonyra, mert ilyet kívántam. Egy szinpad. Nem nagy. Akkor sincs, mint egy kisebb láda. De kulisszái vannak. Papirosból való királyokkal, királynékkal, apródokkal, udvarhölgyekkel, katonákkal. Piros szövetből való kárpittal, mely le- és felhuzható. Ez a szinpad itt volt akkoriban az ágyam mellett levő aszta-

lon. Most nincs meg. Isten tudja, talán a pókhálós padláson megkereshetném.

Mikor a szoba kissé már bemelegedett, a szinpadot két viaszgyertyával kivilágítottam és hozzáfogtam gyerekkorom egyedüli és a szenzáció erejével teljes gyönyörtéségéhez. Ilyenkor, korán reggel, senki se háborgatott — és reggelig volt még elég időm. Legszívesebben az erdőket, városokat, falukat, barlangokat ábrázoló diszleteket alkalmaztam; az interieur nem érdekelt. És madzagon huzható, tologatható figuráim helyett magam beszéltem. Apám ezt nem szerette és ha olykor észrevett, megszüdött. Nem tudtam miért.

Most, tizennyolc esztendő után megint itt vagyok, igaz, csak pár napra, a gyerekkori szobácskában. Igen . . . láttam azóta igazi, köből való nagy színházakat és a szinpad figurák közül, kik valóban élnek, mert esznek-iszznak, kávéháza járnak, hazudnak, csinálnak

A legujabban megjelent képes

ÁR JE G Y Z É K E M E T

kérje, melyet bárkinek portómentesen és díjmentesen küldök.

WEISZ J. HUGÓ órákészítő és órákereskedő Szeged, Kárász-utca 6. szám.

Valódi svájci nikkal remontoirzsebóra 3 évi felelősség mellett, 5 kor. — 5 drb átvételénél 5% engedmény.

párt az egész ország, de a valóságban hevenhét árnyalatra szakad: ma egy dologgal tud hódítani valamelyik párt: a cselekvés módjával. És az a párt, amely kimutatja, hogy helyesen tud élni a hatalommal, amely bizonyosságát adja az érett gondolkodásnak, amely a városi ügyekben előbb a polgárt nézi, azután a pártembert, az a párt alkalmas arra, hogy a rokonszenvet maga iránt felköltse és megszilárdítsa. A politikai hódítás pedig ezen épül. Ez a mód nem egyenként szokdős hitehagyókat szerez. Ez a becsületes eljárás tömegeket fogad egyszerre a keblére.

Mi lett az önnálló bankból?

Összezsugorodott a héten egy formulává.

Baja, november 2.

A függetlenségi párt boldog. Megtalálták a bankformulát. Megtalálták a módját, hogyan lehet a kormány a bankközösség mellett és a többség a bankközösség ellen. A kormány a miniszterelnök által felolvasott deklarációban kötelezettséget vállal, hogy tárgyalni fog a bankszabadság meghosszabbításáról a közös bank főtanácsával. A többség pedig kijelenti, hogy nem tárgyal a bankszabadság meghosszabbításáról, hanem bizottságot küld ki az önnálló bank előkészítésére. A formulagyártó urak nem vették észre, hogy keserves ellentmondásba keveredett a kormány a többséggel és hogy Apponyi például örültségnak tartja azt, amiért a többség lelkesedik. A formula arra volt szánva, hogy ellentéteket tüntessen el, amiből következik, hogy a függetlenségi miniszterek között voltak ellentétek. Csak hogy a formula ezeket az ellentéteket nem tünteti el, hanem ellenkezőleg: kirívóbbá teszi.

Különbözik a formula egészen más kérdéseket is felvet. A függetlenségi párt programjában nagyon sok szép pontozat van. Nemcsak az önnálló bank, de sok egyéb is, amit ez a kiegyezés ép úgy eltüntet, mint ahogy eltüntet az önnálló bankot. Hát ezekkel mi lesz? A logika azt kívánja, hogy ne csak a bankügyben különjen ki bizottságot és talál-

janak ki formulát, hanem az önnálló vátterület, a külön magyar konzulátusok, az önnálló külügyi képviselet, a magyar tengeri lobogó s a többi régi, szép függetlenségi követelésekre nézve is. Csak nem akarja a bankformula után valóságosan erős vagyakozás azt jelenteni, hogy a párt a többi szép követeléséhez már nem ragaszkodik oly lelkesedéssel, mint régebben.

A függetlenségi párt lelkes békeszerzői boldogok. Megmentették az önnálló bankot. Kivel szemben? Ki fenyegette? Apponyi, Wekerle? Vagy a pártprogram? Vagy talán a többség? Az ország csak nem tudja majd igazán, hogy amikor többségben van a függetlenségi párt és függetlenségi héroszok ülnek a kabinetben: külön mentőakciót kell szervezni egy lényeges függetlenségi pártprogram megmentésére és formulákat kell kitalálni, hogy az ország, illetve a közvélemény elhiggye, hogy a párt tényleg az önnálló bank mellett foglal állást. Ez gyanút fog kelteni és akik azt hiszik, hogy ezzel a formulával megerősítették a függetlenségi hitet és akaratot, azok önmagukat éppen olyan tudatosan tévesztik meg, mint amily ravaszgággal akarják félrevezetni a közvéleményt.

Már bocsánatot kérünk, de a formula nélkül sokkal tisztább az önnálló bank ügye. A pártprogram világosan és lelkes ditirambusokkal követeli az önnálló bankot. Az 1899. XXXVII. törvénycikk világosan kimondja, hogy a közös banknak adott szabadság megszűnik. A pártot tehát a programja kötelezi, a törvény pedig képesíti arra, hogy ha előbb nem is, de 1910-re feltétlenül megcsinálja az önnálló bankot. Ezt a régi, évtizedes programot, ezt a szentesített törvényt most a formulával támasztják alá és az országgal azt akarják elhitetni, hogy a program is, a törvény is igazában véve csak most lett komolyság és szentség. Pedig az igazság az, hogy a program éppen ezáltal lett valami komolytalan dolog és a törvény minden egyéb, csak nem szentség, mert az egész függetlenségi párt hite és meggyőződéséeként állított fel a tétel, hogy csak a formula segítségével lehet valószínűbbé, amit a program és a törvény dogmává avatott.

Még valami. Micsoda nyakatekert mondatok burkolják el a leglényegesebb valamit: a határidőt! A törvény szerint 1910-ben lejár a szabadság. Miért kerül a formula ezt a dátumot és miért nem meri kimondani, hogy 1910-re értendő az az elkövetkező nagy elha-

tározás, mely állítólag az önnálló bankkal fogja megajándékozni Magyarországot? A program és a törvény őszinte egyszerűségével szemben nem tud valami nagy bizalmat kelteni ez a ravaszul megfogalmazott formula.

De azért hangoztatják, harsogják a koalíció sokkát vedlett függetlenségi hegyen-bércen: bizalmat a kormánynak, bizalmat mindenáron.

HIREK.

Szenzációsan érdekes városi közgyűlés.

Minek irok neked, tisztelt olvasó, referádát a szerdai közgyűlésről, magam sem tudom Talán inkább megszokásból, mint publicisztikai kötelességerzetből, mert hiszen ott voltál a közgyűlésen te, ő, mi, ti és ők, ott voltunk valamennyien, mert érdekes közgyűlésünk volt megint. Igen, érdekes volt a közgyűlés speciális bajai értelemben, ahol érdekesnek mondják azt, amikor egymásnak szaladnak az emberek.

Nos hát, ennek a pazar színjátéknak főnt és alant nagyszámu hallgatósága volt szerdán délután.

Az első felvonásban *Szirmai Vidor* dr. kijelentette, hogy a kvótaemelő kormányban nem bizik, a második *Nyiraty* János dr. felszólalása volt a kormány érdekében, a végén pedig — Ende gut Alles gut — bizalmat szavaztak a kormánynak, ami ugyan csöppetse változtat azon az elszomorító tényen, hogy a nemzeti kormány a kvótát tényleg föl- emelte.

Mindez nem ment oly simán, mint ahogy itt megírjuk, de hisz ott voltál a közgyűlésen, tisztelt közönség, teljes számmal, minnek hát pazarolni a festéket az előadás színezésére.

Lokálpolitikai esemény még csak az volt, hogy a függetlenségi párt kandidátusa lett az új alkapitány.

és csalatkozniak, — sokakat ismerek. Sokszor tették rám azt a benyomást, mintha papírból volnának és madzagon rángatnák őket.

A kályhában most fellobog a láng és a menyezet egyik felét egészen elborítja a vörös fény, hogy szinte az alkonyati égbolthoz hasonlít.

Tizenkétéves koromban, már mint diák, egy vidéki színház diákhelyére jártam vasárnap délutánonként, tizenöt krajcárért. Az előadás csak félnégykor kezdődött, de én már három órákor bementem. Mert külön élvezet volt hallgatnom, amint a zenekari hangszereket hangolták; a hegedűk cincogása, a klarinátok próbálkozó futamai, az oboa komolykodó közbeszólása elkészítették a misztikus hangulatot; és a vasfüggöny ajtaján kijött kék zubbonyban egy jeles férfi, aki égő kanóccal végigjárta a rivalda hosszát és a függöny alja előtti lámpasort meggyújtotta. Lassanként megtelt a nézőtér. És vágyva néztem a parterre. Idősebb diákoktól hallottam, hogy ott a legelső sorokban ülnek a kritikusok, akiknek nem is kell fizetni, ingyen járhatnak a színházba, sőt feljárnak a színpadra és tegezik az összes színészeket és színésznőket, még Dezsérit is, a komikust, ami bálványunkat.

Engem, Dezsérint kívül, most már bevallhatom, Harmath Rózsika is érdekelt. Talán szerelmes voltam belé. Mert előadás után a többi diákkal kint, a hideg téli estén, a színpadi bejáratnál szorongtam, — hogy még egyszer

lássam őt. És Rózsika megjelent a színházi kiskapuban. Rögtön mellette termett egy fiatal, fekete bajuszos ur és szó nélkül karonfogta:

— No, gyere Rózsika.

És elvitte. Vad gyűlölettel néztem a fiatal ember után, akiről megtudtam, hogy újságíró. Ekkor határoztam el, hogy ha megnövök, újságíró leszek és az én karomon fog hazamenni Rózsika . . .

Szegény Rózsika! Azt se tudom, szöke volt-e, vagy barna, de bizonyos, hogy legalább tizenöt évvel idősebb lehetsz, mint akkoriban.

És hányszor üttem kellenlül a kritikusai zsöllyében és vágyva gondoltam a diákhelyre ahol tizenöt krajcár ellenében minden volt a színház minden illúziójával.

. . . A függönyön beszűrődik a későn virradó téli nap szürkése és a gyerekkori álmodozások ellentéte gyanánt látom a valódi életet: a szöghaju drámai hősnőt, az ifjúság imádott kedvencét, aki virágvasárnapról kezdve kenyér nélkül marad, mert nipes szerződése. Ti ifjúság, ezt nem tudjátok. De én tudom. Azt is tudom, hogy a családját tartja el a szegény és nem tudja, hogy mi lesz velük, ha az utcára kerülnek . . . Bucus-föllépése estéjén, tudom, drága virágokat kap . . . De a virágokat nem lehet megfőzni, abból nem lakik jól az éhes ember.

. . . És látlak, téged is, közönség. Urakat ünnepies fekete dresszben, hölgyeket színházi öltözékben. Tudom, hogy az egész nézőtér

nincs összesen háromszáz forint készpénz. És az éhes kórlista, miközben meggyőződés nélkül bömböli a maga nótáját, irigyen tekint le a színpadról a parterre és irigyen pillant be a páholyokba: »Ott, ott a vagyon. Ezek milyen jól fognak vacsorázni.« Pedig semmi sem bizonyos, kedves kórlista elvtárs, mert, mint említettem, az egész nézőtérben nincs háromszáz forint készpénz, beleszámítva a kakasülőt is.

A rettegett kritikus visszavonhatatlanul utolsó hatosán cukrot vesz a cukrászkisasszonytól, mert éhes. Ez a vacsora. De a smokingja, mondom, kifogástalan és a buffetben majdnem hanyattdúl a közönség az ő szigorú nyilatkozatainak sulya alatt.

Igy csaljuk a világot napról-napra, így csaljuk egymást, de voltaképpen önmagunkat. Mert mégis, az igazi élvezet, mely az élet igazi tartalmát teszi, nem más, mint önmagunk szüntelen ámitása. Aki már erre nem képes, az fejbőlvi magát. De még mindig önámítás reményében . . .

És aztán, hogy az évek multak, mindennapos, akarom mondani mindenestés látogató lettem a kulisszák világában. Már nem vettem a sajtón esett személyes inzultusnak, ha valamelyik diszitő oldalbaszított a Julia erkélyével. Nekik sok a dolguk, — az én kötelességem kitérni az utból, mert ezek belemennék a diszlettel akár a főrendező gyomrába, ha félre nem ugrik. Kellemesnek, barátságosnak

A közgyűlés érdemi tárgyalásairól már csak apróbb betűvel számolunk be, mert hiszen az nem oly érdekes.

A szerdai közgyűlésen választották meg a központi választmányt, melynek az országgyűlési képviselőválasztások alkalmával van fontos szerepe. Megválasztották Alföldi Béla, Czérnai Imre, Drescher Gyula, Erdélyi Gyula, dr. Fehér János, dr. Fehérvári Dezső, dr. Nyirati János, Szutrély Lipót, dr. Valentin Emil, Allaga Ottó, Wunderlich József és dr. Monostori Gyula.

A tanács javaslata szerint az új városatyák választásának határidejét 1907. november hó 24-ére tűzték ki. Választási helyiség: az első kerületben a városi székház, a másodikban a régi belvárosi iskola, a harmadikban az alsóvárosi népiskola. Az I. kerületi választás elnöke Weisz Nándor tanácsnok, helyettese dr. Valentin Emil. A II. kerületben a választás elnöke Drescher Gyula, helyettese dr. Nyirati János. A III. kerületben a választás elnöke dr. Móder Géza, helyettese Czérnai Imre.

A városi legelők bérbeadása előtt, — dr. Valentin Emil indítványára — előbb a gazdákkal fog tárgyalni a város. A bajai ág. ev. hitközség 2000 kor. templomépítési segílyt kap. A polgármester jelentése tudomásul szolgált.

A közgyűlésen dr. Ambrozovics Lajos főispán elnökölt.

— **Ezredorvosi kinevezés.** dr. *Telegi* Nándor Baján állomásozó 4. honvédszázad ezredbeli főorvost, a bajai orvosi karnak szépképzettségű és népszerű tagját, ezredorvossá nevezte ki a király.

— **Városatyák választása.** November 24-én kerülnek betöltésre ama bajai városatyák mandátumai, kiknek 6 évi ciklusa ez év végéig lejár. A f. hó 24-iki választás — így tudjuk — minden mozgalmasság nélkül fog végbemenni. Baján ezidőszent teljesen kihalt a pártélet, a hatóságnak régebbi ellenzéke, a függetlenségi párt hatósági párttá alakult át, ennek a pártnak lesznek csak jelöltjei és ezeket fogják majd megválasztani.

— **Járásbírósi telefon!** Egyik helybeli újságé az eszme, de mi szivesen csatlakozunk hozzá és csinálunk neki propagandát. Arról van szó, hogy a járásbírósi telefont kapjon. Nem ugyan olyan célra, hogy a felek apró-cseprő kérdéseikkel zaklassák a bíróságot, hanem az ügyvédeknek kell a bíróság székházában a telefon, hogy ügyfeleikkel és irodájukkal állandó nexusban lehessenek akkor is, ha a bíróságnál hosszabb ideig el vannak foglalva. A telefon elhelyezésére persze ügyvédi szobát kellene berendezni a bíróságnál. Úgy tudjuk, ez sem ütköznék nehézségekbe, mert ott van

találtam a légtört, míg egy apró jelenet kedvémet nem szgte.

Margittal diskuráltam a második felvonás alatt. Margit ki volt festve és indulatosan villogott a beszédes, szép bogárszeme. Egymás mellett ültünk valami diszleten. Margit a válamra hajtotta a fejét, én a kezét fogtam és úgy beszélgettünk. Szamárságokat. Egyszer csak robob a pohos ügyelő!

— Erdő Margit a harmadik kulisszához, mindjárt következni!

Margit arca egyszerre átváltozott. Egész idegen vonások ültek ki az arcára, kezét se nyújtott és mintha teljesen idegenek volnánk, elfutott mellőlem és beállt a kulissza mellé.

— No, itt a végső. Ugorj be! — szólta rá az ügyelő.

Ebben a pillanatban felhangzott a taps. Láttam Margitot boldogan hajlongani és megéreztem, hogy most nem gondol rám, azt se tudja a világon vagyok-e, vagy se? És elénekelte a belépőjét. Háromszor újrátartatták. Kipírulva jött vissza a kulisszák mögé és egy gőgös libához hasonlított. Az egész előadás alatt nem lehetett okosan beszélni vele. Másnap megint nyájas volt, de folyton arról csacsogott, hogy az operához fog szerződni.

Hát bizony nem szerződött. És Margitot gyakran kísértem haza a színházból. Mikor sikerei voltak, a kulisszák mögött mindig ösz-

az állandóan üresen álló 28. számú helyiség, mely teljesen megfelelően ennek a célnak. A telefon-díjnak havi 10 kor. összegét 24 ügyvéd fizetné, úgy, hogy ahog pár fillér esnek mind-egyikükre. A berendezést is olcsón lehetne megszerezni. Ajánljuk az ügyvédek figyelmébe.

— **Új alkaptány.** Tury Ferenc helyére a szerdai közgyűlés dr. *Hechtl* József városi irnokot választotta meg szótöbbséggel rendőrségi alkaptányává Flórián Géza dral szemben. Az új alkaptány a függetlenségi pártnak volt deklarálta jelöltje és ezen pártnak a közgyűlésre tömör sorokban fölvonult tagjai döntötték el a választást. Flórián Géza dr., ez a szimpatikus és reáértett városi tisztviselő pusztán kvalifikációval és tudásával pályázott és — bár ezáltal kisebbségben maradt is — bizonyon hiszszük, hogy tehetségéhez méltó szebb pozícióval fogja közelebb kárpótolni a város törvényhatósági bizottsága.

— **Újságíró-tragédia.** A mai vasárnapon egy darab liberális újságírást temetnek megint. Az öngyilkossá lett *Végtelberg* Leoavatálánál esendül föl a halotti ének és a méla akkordokat mindössze pár újságíró kitörő zokogása fogja megzavarni. A politikusok és tözselek tudomásul veszik a szomorú szenzációt és napirendre térnek fölötte. Hiszen csak újságíró volt, akit elveszni hagytak.

— **Jótevény leányegylet.** A bajai jótevény leányegylet, mely a szegénysors iskolásgyermekeket eddig a hétnek csak 6 napján látta el ebéddel, ezentul szombaton is juttat meleg ételt a gondjaiba fogadott gyermekeknek.

— **Halottak napja.** A tegnapi szombat a kegyelet ünnepe volt. A legbensőbb érzés, ami az embert a porladó hamvakhoz köti, hogy emlékükre legalább egy-két órát áldozzon nehé munkával eltöltött életének idejéből. A küzdelmes élet zajos világából, a nyugalom és csönd országát keresték föl tegnap azok, akiknek talán egy egész élet vesztett boldogsága van a föld alá temetve.

— **Ünnepelt pénzügyigazgató.** *Pop* György zombori kir. pénzügyigazgató a héten töltötte be állami szolgálatának 40 éves jubileumát. A pénzügyigazgató most Marosvásárhelyen időzik s így a tisztviselő csak szeretetteljes sürgönyben üdvözölhették a szakirodalom terén is ismert nevű főnöküket, kit csak mostanában tüntetett ki a király a III. oszt. vaskoronarenddel.

szevesztünk, oly idegesek voltunk mind a ketten. De hazakísértem — és a színház kiskapuban várakozó diákok vad gyűlölettel és legsárgább irigységgel néztek utánam. Mint én egykor... És a szegények azt hiszik, hogy ez a boldogság... Azt már nem tudták, hogy Margit tíz krajcár kapupénzt kért tőlem kölcsön, de mivel nekem se volt egy krajcárom sem, hát indulatosan azt feleltem, hogy nem adok, mert nem akarok. Tessék takarékoskodni...

Ha egy szál rózsza helyett, abból a csokorból, melyet ma kapott, egy hatost adtak volna tisztelői... De lám, ez is olyan ügy, amelyet megmagyarázni nem lehet. Virágot elfogadni szép. Pénzt elfogadni nem illik.

... Egészen kivilágosodott. Reggel van. Az illúziók végképp eloszlottak és már nem vágyom arra, hogy a pókhálós padláson megkeressem a játék-színpadot, mit régen karácsonyi ajándékkul kaptam. Talán az egerek járnak háni beléje, sőt, istenem! a tyukok is... Ne bolygassuk az illúziókat; vegyük tudomásul a savanyu valóságot.

Nyolc óra. Most, valahol messze, kezdődik a színpadi próba. Milyen jó, hogy engem ebben az órában egyáltalán nem izgat. Filiszternek kell lenni. Függet, sajtott és heringet kell árulni; ez a tisztességes és rendes élet titka. Minden egyéb: szélhámosság.

— **Ismét drágult a pénz.** Budapestről jelentik: A berlini birodalmi bank a kamatlábat 6 és fél százalékra, a lombard kamatlábat pedig 7 és fél százalékra emelte föl.

— **Milliók iparfejlesztésre.** A benyújtott költségvetés szerint a jövő év folyamán az állam kerekén öt millió koronát fordít az iparfejlesztésre, holott e címen az idén mindössze 2 és fél millió koronát adtak ki. Ez akként vált lehetővé, hogy a pénzverésnél főnmaradó és négy millió koronát meghaladó bevételi többletet teljes egészében az iparfejlesztés céljaira fordítják.

— **Ágyalapítvány hivatásos újságíróknak.** A József Kir. Herczeg Szanatórium Egyesület ágyalapítványt létesített a József Szanatóriumban hivatásos újságírók s azok családja tagjai részére. Az egyesülethez a vidéki hirlapírók szövetségének elnöksége a következő átiratot intézte: »Mély halálával vettünk hirt a Szanatórium Egyesület t. közgyűlésének azon lekötötező határozatáról, hogy a sajtó támogatását méltányolva, 10 000 koronás ágyalapítványt létesít tífűbeteg hivatásos újságírók s azok családja részére. Az egész magyar-sajtót megtisztelő, rendkívüli áldásos alapítványról legközelebbi igazgatósági ülésünknek tesszünk jelentést és egyidejűleg kérní fogjuk, hogy az alapítványi helyet odaitelő bizottságba igazgatóságunk is küldjön képviselőt.« A t. Egyesület kiváló jóindulatát őszintén megköszönve vagyunk, kiváló tisztelettel Szegeden, 1907. október 23-án, Szávay Gyula s. k. elnök, Palócz László s. k. titkár. Meleg köszönettel adózunk a derék egyesületnek, a beteg kollegák nevében is.

— **Kerekpárverseny.** A bajai kerékpározók egylete november hó 10-én délelőtt 10 órákor tartja ezidei évrő versenyt a Budapesti-uton, a járásbírósi előtti téren. A verseny három számból fog állani. Lesz 5 kilométeres verseny kezdők számára és 8—8 kilométeres kezdők és haladók részére.

— **A kir. ítélőtábla tekintetes.** A »tekinetes« jelzőnek egyszerű, puritán jelöltségét alaposan aláasta a cím- és rangjelzők után törtető kor. E részben jellemző eset történt a kolozsvári tábla egyik felülvizsgálati tárgyalásán. Dr. D. A. kiváló kolozsvári ügyvéd felszólalása rendjén többször használta a »Nagyságos kir. Itélőtábla« címzést. A tárgyalást vezető Fekete Gábor táblai elnök a következő diszkrét formában tiltakozott e címzés ellen: »A királyi ítélőtáblákat az igazi magyar szemlemnek megfelelően a hagyományos és általunk féltékenyen őrzött »tekinetes« cím illeti meg és így a tudnunkon kívül történt rangemeléshez nem járulhatunk hozzá.«

— **Ifjusági egyesület.** Az állami tanítóképző gyakorló népiskolájával kapcsolatos »Ifjusági egyesület«, melynek célja a tankötelek kort túlhaladott ifjúságnál a hazafias érzületnek, a vallásérkölesés életnek ápolása és hasznos ismereteknek terjesztése, folyó évi november hó 3-án, vasárnapon délutáni 3 órákor tartja meg alakuló ülését. Az ülés tárgyai: ének, szavalt és egy előadás a természetismeret köréből.

— **Pezsgő-adót!** A gazdagokra és a pénzposékolókra rossz idők járnak. Bizonyára szegénysebb, de gazdag invenciójú emberek meg nem szűnnek azon munkálkodni, hogy új adónemeket találjanak ki. A luxus, a fényűzés lassacskán egyre drágul. Németországban valahol már a lakásokra is külön adót vetettek ki. Ennek a mozgalomnak egy hullámgyűrűje Aradra is eljutott. Mint tudósítónk jelenti, Arad város közgyűlésén Steiner József indítványára elhatározta, hogy feliratot intéznek a parlamenthez, amelyben kérik, hogy a pezsgőt külön adóztassák meg. A pezsgőző lumpok ennek bizonyára örülni fognak, mert ezentul még előkelőbb dolog lesz a pezsgős mulatozás.

— **Szocialista városatyák.** Ezek város meglepetéssel kedveskedik a szocialistáknak. Most újították föl a képviselőtestületet és a választások nagy izgalommal jártak. Politikai jelszavak szerint csoportosultak a választók, mégpedig a horvát jogpárt és szociáldemokraták küzdöttek a mandátumokért. 497 szavazatot adtak le a III. választókerületben és ezen kerület 5 mandátumát legkevesebb 256 szavazattal mind a szociáldemokraták jelöltjei nyerték el. 20 megválasztott városi képviselő közül 14 új ember.

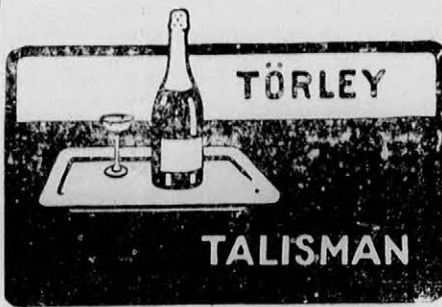
— **(A szerencse otthona.)** A sokat áhitott, mindenki által ostromolt szerencse ezernyi szeszélye kiszámíthatatlan. Hiába fildözök, ha nem akar közeledni felénk, míg sokszor önmagától, szinte következetesen kegyerbe fogad bennünket. Talán legjobb bizonyosság erre az osztálysorsjáték. Ha például a Gaedicke A. budapesti bankház eredményeit nézzük, úgy a most lefolyt sorsjátékban mint a múltban is, tapasztalhatjuk, hogy ez a bankház valósággal állandó otthona a szerencsének. Ugyszólván minden napra esik egy főnyeremény a Gaedicke bankházban, melynek ügyfelei a múlt osztálysorsjátékban többek között a 400 000, 70 000, 60 000, háromszor a 30 000 és 20 000, a mostanában pedig a 90 000, 50 000, 25 000 és négyszer a 15 000 koronás főnyereményeket nyerték. Ez a körülmény, meg a Gaedicke bankház mindenkor pontos és gyors ügykezelése magyarázzák azt a hatalmas forgalmat, melynek e közmondásos szerencsejű bankház örvend.

— **Politikai átirat a városához.** Régi közjogi sérelme Magyarországnak, hogy a jogilag hozzá tartozó Dalmáciát tényleg Ausztria birtokolja. Törvényhozásilag többször sürgették visszakapcsolását, de eredménytelenül. Most a törvényhatóságok megfogolónak Dalmácia visszakapcsolása érdekében. Hétfőn Budapest fő és székvárostól átirat érkezett a *bajai törvényhatóság*hoz, amelyben Dalmácia visszacsatolását sürgeti és ily irányú határozat hozatalára hívja föl a bajai törvényhatóságot.

— **Betiltott éjjeli-zene.** Azt a szomorú újsgót tudatjuk a szebbik nemmel, hogy Andrassy belügyminiszter, a szeretett Duci gróf végleg eltiltotta az éjjeli zenét. Ezután vége lesz hát a poézisnek mindörökké és átveszi komor birodalmát a lelketlen próza. — Nem hallhatunk többé gyönyörű szerenádot, mivel-hogy zavarják a közönséget és nem kap az ideáljáról ábrándozó szöke vagy barna tündér enyélgő „nachtsmuskot”, mert megbüntetik aki húzza, a cigányt. — Vajjon így lesz-e? Mi alig hisszük. Igaz, hogy a szigorú belügyminiszteri rendelet szigorúan tiltja az éjjeli zenét és meg is bélyegzi a tilalom ellen vétőket, de hát ez a tilalom aligha jelenti egyszersmind azt is, hogy ezután sohase húzza a cigány az ablak alatt, de húzza ám százegyig! Legfeljebb csak azzal a különbséggel, hogy a szerelmes gavallérnak ezután többé kerül az a viharos éjszaka egy-két bankótával, miután még büntetés-pénzt is kell lefizetni ezért a tiltott, de annál édesebb éjjeli zenéért. A belügyminiszteriumból most küldték széjjel a furcsa rendeletet. Bajára is megérkezett. Hiába áltassuk magunkat, vége a jó időknek, vége az illúzióknak, vége azoknak a szép időknek, mikor a szerelmes lovag hódításra indult. A közrend érdekében adják ki e rendeletet. Hogy miért szorult rá a belügyminiszter ép e rendelet kiadására — hiába gondolokondunk, nem tudjuk kitalálni. — Elég az hozzája, hogy sirjanak kisasszonyok, mert a legszebb élvezettől megfosztotta a rideg belügyminiszter ur.

Zongoratulajdonosoknak

szíves tudomására hozzuk, hogy **Fink Leó**, a híres Keresztély-féle fővárosi zongoragyár hangverseny-hangolója a napokban városunkba érkezik és itten, valamint a környéken is egyes hangolásokat 6 koronájával végez. Javításokat külön alku szerint Előjegyzéseket szíveségből **Kollár A.** könyvkereskedése fogap el.

Színházi krónika.

Szezonvégi levél.

Kedves Segédszerkesztő Barátom, nekem már megrögzött szokásom színi évad végén levéllel köszönteni be Hozzád. — Megteszem ezuttal is, jóllehet ezidén városunk napilapjában alkalmam volt naponta gyakorolni bírálatot a szabadkai színtársulat kvalitásairól. De hát olyanféle rekapituláció-formát írok neked, csak valahogy zokon ne essék kis kövér kritikusednek, hogy az ő rovatába — hogy is mondjam csak — rakom a kakuktojást. — Ám a kalcedonszop, bárhogy is rászák, mindig színes képet ad... Miért ne állana ez az elmés tétel a „Bajai Hirlap” színház-rovatára is!?

Nos, színészeink egyszer, ságe egyetlenegyszer „nyújtottak” az idén. Egyébként minden előadásuk olyan magas nívón állott, hogy a B. F. U. entuziazmusa naponta legmagasabb fokra hágott. Komolyan mondom: van is benne valami. Elsőrangú vidéki társulat a Farkas doktoré. Csak kár, hogy a szereposztás autonóm joga a direktornak. Egyszer még megérjük, hogy Nagy Gizi játsza el Antonia — Stella — Olimpiát, Cseh Ferenc az Esményi Férjet, vagy Ötvös lesz Hamlet... A kutya-fáját annak az autonóm jognak!

Különbözn radikálisan obstrukciós kritikáimban leadtam saját külön véleményemet, jól, avagy rosszat, mindig objektív és sohasem szubjektív módon, ahogy azt nekem kitűnő lapársunk imputálni akarta.

A színtársulat itt volt három héttig, élveztünk pompás színműveket, fűtültünk bájos opirett-melodiókat, de — sajnos — volt-nincs, ma már Szabadkán játszanak s csak a fecskékkel jönnek vissza közénk.

A tavaszi viszontlátásig szeretettel köszönt
Conferencier.

Ember.

Irta: Jászai Mari.

A leánya nálam szolgált és meglátogattam őket egyszer Baracsán; onnan ismertem. Évek múlva ujult meg barátságunk, mikor meghalottam, hogy idebenn, Budapesten, egy istállóban fekszik beteg. Kocsis volt egy meszárósnál; egypár nappal azelőtt a vásárcsarnok jeges járdáján, amint egy borjut vitt be a vállán, elcsuszott, elesett és azóta esténként „nyög” — mondta a leány.

Orvost küldtem hozzá; három bordacsontja volt betörve. Kórházba vitték, ott látogattam meg és állithatom, hogy soha, sem azelőtt, sem azóta életemben, olyan boldog embert nem láttam, mint az öreg Barsi Jánost abban a tiszta ágyban, abban a napsugaras szobában. Alig mert hinni a boldogságában! „Mivel szolgált ő rá, hogy őt így „kényeztessék.”

Egy-két narancsot hámoztam ott neki, meg a tőle jobbra balra fekvő szomszédjainak, miközben csendesen beszélgettünk.

— Aztán volna-e még valami kívánsága, e mellé a nagy boldogság mellé, János bácsi? — faggattam tréfásan és játszám, hivatásomhoz képest, egy kicsit, a jó tündér-nénit. Persze csak afféle ütött-kopott fakó tündért, nem ifju, sugárból szőtt, fátlyobban lebegő, mindenható tündér-királynőt, aki szerelmes ifju

párokat örök tavasszal ajándékoz meg — csak szegény, prózai öregecske tündért, aki igaz, hogy villámon, de csak 6—6 krajcárért röpiteti magát kívánsága szerinti távolságokra és öreg védencét legfőlebb egy jótékony konflison szállítja a tündér-palotájába, a Szent István-kórházba; miután előbb a jó orvos uraknál illendően bekönyörögte.

— Az én kívánságom, — gyönyörködött a kérdésben az öreg, úgy ám! Jó is volna! Mintha azt mondta volna: Nem olyan kicsi dolog az, amit csak úgy egy szuszra teljesíteni lehet. — Az én kívánságom az volna, hogy amint itt meggyógyulok, hazamehetnék Baracs-kára, aztán kanalazhatnám az öregem-főzött rántott leveseket! — és úgy nézett rám, mint aki érzi, hogy ő most akkorát kívánt, amit senki sem bír teljesíteni!

— Hiszen az adósságom, amiért bejöttem szolgálni, még nem fogyott le!

Nos, ennek az „adósságnak” a történetét akarom én itt elmondani.

Nagy gazda volt Barsi János Baracsán Fehérmegyében. Szép kőháza, gyönyörűen művelt szőlői, szántóföldjei és oly szép lovai voltak, amelyekre nemcsak ő, de az egész falu büszke volt.

Boldogan élt több milliónyi testvérével együtt szép hazánkban Barsi János gazda, — amikor a balvégzet rábocsátott ami gyanutlan népünkre két akkora veszedelmet, melyeknek egyike is untig elég lett volna, hogy öngyilkosságba sodorja.

A kezébe adta a rettenetes „váltót” és az undorító pálinkát!

A paraszt kérges kezébe a subtilis gyilkot, a váltót!

Nagy távolságok legyőzésére szolgáló, éles elmével kiélesített szörnyű fegyvert adtak, az ekeszarvához szokott egyszerű tenyérbe!

Olyan ártatlan, olyan behizelgő formában jött ez a csapás — ki ijedt volna meg tőle!

— Egy szlet papírosnak aláírt kend és kapja a parázs-pénzt a takarékból.

Jött is a gyanutlan Barsi Jánosra a sógora, a bátyja, a komája — meg aki érte — és irta az együgyű nép a váltót szorgalmatosan.

De mert a csapás sohasem jön egyedül, tehát jött vele a még veszedelmesebb átok, a pálinka!

A váltó csak koldussá teszi a népünket, a a pálinka lealacsonyítja és megfosztja az emberségétől. Az emberségétől és az egészségétől!

Ez a két udjonatuj dőghalál pusztítja a magyart, ami elől nincs menekvés, mert ahol ez pusztít, ott nepp születik többé egészséges ember!

Tudok egy falut; igen nagy falu volt gyermekkoromban, a legszebb nép lakta a föld kerekiségén. Ma? — Aki még sohasem sirt életében és megakarja kóstolni a sós-könnny izét, az jöjjön velem, megrikatom még ha pogány is! Megmutatom neki az agyag-partokba vajt füregekben kuporgó, sápadt, beesett szemű, éhes és ijedt állat-tekintetű magyart, akinek ernyedé inu, vézna karjából már kifordul a kasza meg a kapa. Nincs is rá szüksége. Nincs is mit kaszálni-kapálni Apái földje már nem az övé. Házaiból barlangokba menekült.

Az az ártatlan, lenge kis papír-szlet, meg annak a kerítője, a lelket-testet gyilkoló pálinka húzta ki alóluk.

Nem bír Magyarország annyi szanatóriumot felállítani, amennyi áldozatot a gondviselője, az „Állam” neki a „jövendelő” pálinka révén szolgált!

Ez olyanforma gazdálkodás, mintha én az egyik kezemmel a Dunába hajgálnám a tulajdon gyerekeimet, akik nekem a kenyeret keresik; a másikkal pedig — nagy költséggel — minden ezrediket kihálásznom. — Mert a pálinka vérről él!

Elégeti annak a vérért, aki megissza.

Bizony megesszük mi a gabonánkat füvében. Megisszuk a testvéreink vérért a pálinkáért befolyó adó alakjában; azután minden ezrediket nagy költséggel fölapoljuk!

Én úgy érzem, hogy nekem városról-városra, faluról-falura és ott házról-házra kellene szálgandom és szegény megmérgezett testvércim fölébe sikoltanom: »Térjetelek észre, míg nem késő! Féljetelek, irtóztatok a pálinkától, mely kiszívja testetekből az erőt, lelketekből a becsületet! Hát nem látjátok szerencsétlenek, hogy aki nektek azt a pokoli tüzet árulja, — aki már tanyáról-tanyára szekereken utánatok hordja és a gabonátokért becseséli! — az maga azt a mérget meg nem issza. Az az okos kereskedő maga miért nem issza a pálinkát, ha az — a te szerencsétlen, oktalan fölfogásod szerint — erőt ad?! Miért nem tanulsz a »boltos« példáján? Láttál már pálinkás zsidót részegen? Halálos küzdelem ez, amelyben mi veszünk el magyar véreim. De még csak nem is úgy, hogy megsajnáljon valaki, mert a pálinka előbb lealjasit bennünket. Az aljast pedig ki óhajtja, ki becsüli?...

Nem hallottátok, hogy a külföldi újságok már világgá híresztelték, hogy a magyar baka azért nem bír más nemzet fiatal versenyt gyalogolni, azért rogyik össze husz, harmincával, mert »bepálinkázott!«. (Bilek.)

A pálinka már kikezdte a magyar becsületet a világ előtt!

Ithon pedig az életerejét.

Ami rombolást a váltó megkezdett, azt a pálinka bevégzi rajtnak.

De a szegény ember még lehet erős, büszke és becsületes, csak a pálinka bírja hitványtá tenni, mert megöli az egészségét.

Barsi János még nem ivott pálinkát. Neki még piros volt a vére, — amit a pálinka fehérre pörkölt! — egyenes volt a hátgerince, büszke volt a lelke! Nem ivott pálinkát, azért bírta 65 esztendő korában az egész borjút a vállán. Nem ivott pálinkát, azért bírta azt a feleletet adni, amelynél büszkébben és fényesebben soha még egy császár sem adott. Azt felelte, mikor a mások váltói fejében házát, szőlőit, szántóföldjeit, büszkeségeit, szép lovait is dobraütötték és így szóltak hozzá a »hitelező urak«:

— No János bácsi, fön van ugyan még az adósságából négyszáz pengő forint, de kieresztjük a váltókból, elmehet, mert már úgy sincs semmije.

— Hát a böcsületem?! — emeli föl ősz fejt és erős szavát Barsi János. — Hát a becsületem, az semmi! De lefizetem én a tartozásomat az uraknak, ha Isten éltet.

Kezet fogott öreg élete-párjával; a falu határán két nehéz könnyet törült ki a szeméből és jött, és jött az öreg gazda ide a városba cselédnek. A lányai példájára ő is jött szolgálni. Elszegődött egy mészáros-hoz kocsinak, havonként 13 forintért. És ő ebből a 13 forintból havonként hazaküldött az adósságára az »uraknak« nyolc forintot. Nyolc forintot hazaküldött; ötből élt — — —

Mire törött bordáival a kórházba kertül Barsi János, akkorra a 400 frt »tartozásból« 200 már ilyen módon le volt fizetve.

Ne emeljünk az emléke előtt kalapot? Mert ezek a Barsi Jánosok azok, akik az »örökigaz-

ságot« időről-időre vissza-visszahozzák magukkal a földre. Mert a finom, »modern« urak okos tömege már rég elsikkasztotta volna közülünk. Az egészséges hátgerincükben hozzák ezek az egész emberek a földre újra meg újra vissza az igazságot és hirdetik, ha kell életük árán, bizonyosággal, hogy az mint kérelhetetlen következettség a Mindenség egyensúlya. A világ fantatója.

Szégyenleném, ha most ide nem írhatnám, hogy ennek az egész embernek a kívánsága teljesedett.

A kórházból hazamehetett öreg felesége petrezselyem-leveseihez, miket még egypár esztendeig békében kanalazhatott — — —

És ez a fényes példa nem vezett kárba.

Az a fiatal orvos, aki ápolta, úgy kívánt az öreg paraszt iránt való tiszteletének kifejezést adni, hogy személyesen utazott le hozzá falujába, a már végképp kifizetett váltóját neki kézbesíteni. »Ki tudja — mondta — szoríthatok-e még életem folyása alatt olyan tiszta kezet, mint az öreg Barsié.«

Szegédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

potleka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok éve a legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult **köszvénynek, oszúknál és meghúléseknél, bedörzsölés-képpen** használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Csinos kivitelű
n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK

Fölülmulthatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 32 millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt és pedig:

kétszer a nagy jutalmat 600.000 koronás főnyereményt, a legnagyobb 400.000 koronás főnyereményt,

továbbá 6 à 100.000, 4 à 90.000, 3 à 80.000, 3 à 70.000, 5 à 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 21-ik új magyar osztálysorsjátékában rövid 5 hónap alatt összesen

16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

A hónap melyik napján született?

Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely születésnapja, vagy azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese.

Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma
1	100690	7	109511	12	3216	17	13148	22	12116	27	101905
2	2899	8	92168	13	100914	18	92654	23	107285	28	92777
3	101912	9	105351	14	109637	19	106723	24	92731	29	13230
4	93417	10	79788	15	93317	20	91386	25	8818	30	90370
5	109717	11	90359	16	105041	21	101496	26	106917	31	105371
6	16598										

Az I. osztály sorsjegyek tervszertű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy 1 kor. 50 fill.; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 3 kor. — fill.
 $\frac{1}{2}$ » » 6 kor. — fill.; $\frac{1}{1}$ » » 12 kor. — fill.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb folyó évi november hó 1-ig, hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfognak és az első osztály huzása már folyó évi november hó 21. és 23-án lesz.

TÖRÖK A. és TÁRSA

Bankház R. T. Budapesten.

Sürgöncim: Zörökék Budapest.

Házánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték üzletei: I. Központ: Szervita-tér 3/a saját palotánkban.
II. főok: Váci-körut 4/a. III. főok: Teréz-körut 46/a.

Egy jó karban levő
átjásztott
CELLÓ
jutányos áron eladó.
Júdatkozódni a kiadóhivatalban.

KALACS
ALEXIN
LEGFINOMABB
KOKUSZVAJ
TELJESEN POTOLJA A
TEA-VAJAJT
FÖZÉS NÉL, SÜTÉS NÉL, KIRÁN-
TASNÁL ÉS 25% AL SZAPORABB
NEM AVASODIK
KÖNNYŰ EMÉSZTHETŐSÉGÉRT
ORVOSILAG AJÁNLVÁ
CSAK E VÉDJEGYVEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT!
!! FOGADJUNK EL!!

**KAPHATÓ MINDEN FÜSZER-
KERESKEDÉS BÉN**

Csak „SICULIA” névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt artézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torck, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kéty, Tauszk, Riegler tanár
urak szakvéleményel a M Á L N Á S

SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természe-
tes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő

fűszerkereskedésében.

Ugyisint minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók. — Telefon 81. szám.

Játszék ott, hol a szerencse a legnagyobb Gaedicke bankházában,

mert ott nyerték eddig tényleg a legtöbb főnyereményt
és pedig:

A nagy jutalmat **600,000** koronát a 62551. számra.

a legnagyobb főnyereményt 400,000 K. a 11119. számra a legnagyobb főnyereményt 400,000 K. a 28916. számra

a legnagyobb főnyereményt 400,000 K. a 19406. számra a legnagyobb főnyereményt 400,000 K. a 33464. számra

továbbá 3-szor à **100,000, 90,000, 80,000, 70,000** korona, 5-ször **60,000, 50,000, 40,000, 30,000, 25,000** korona és 10-szer **20,000** koronát.

A XXI-ik magyar kir. szabadalmazott osztálysorsjáték I. osztályának húzása

november hó 21. és 23-án lesz.

A következő főnyeremények sorsoltatnak ki: esetleg 1 millió korona, továbbá 600,000, 400,000, 200,000, 2-szer à 90,000, 2-szer à 80,000, 2-szer à 70,000, 2-szer à 60,000 stb. stb. korona.

A sorsjegyek ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad sorsjegy
12.—	6.—	3.—	1.50 korona.

GAEDICKE, Megrendelések lehetőleg postafordultával kéretnek.
bankház, Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. sz.